

Alarm cituje Jana Černého: Běženci jsou v pasti. Stát je trestá i za malý výdělek tím, že upadnou do dluhů kvůli bydlení

23.10.2023 - Saša Uhlová | Člověk v tísni

Jedna ze změn Lex Ukrajina se týká podpory humanitárního ubytování, tedy lidí, kteří bydlí na ubytovnách. Do července letošního roku za tyto lidi hradil náklady na ubytování stát. Od července je platí už pouze osobám, které jsou v novele zákona definovány jako zranitelné, což jsou děti a mladí lidé do 18 let, senioři starší 65 let, studenti českých škol do 26 let, zdravotně hendikepovaní, těhotné ženy a dále lidé pečující o děti do šesti let věku nebo hendikepované. Podle novely však existuje ještě jedna podmínka, kterou musí držitelé dočasné ochrany splňovat, a to je nárok na humanitární dávku. Tu ovšem pobírají pouze ti, kdo žijí v domácnostech, které mají příjem nižší, než je zhruba životní minimum na každou osobu v domácnosti.

Přitom jen náklady na základní ubytování často převyšují příjmy

„Situace klientů jsou často velmi křehké, velká část z nich je nějak traumatizovaná, ty příběhy jsou strašné, my to tady posloucháme, ale nemůžeme jim pomoci. Žena s dvacetitisícovým platem a dvěma nezletilými dětmi, bydlící na ubytovně, doted' platila jen za sebe, a to deset tisíc korun. Teď po ní ubytovatel chce peníze za všechny tři členy rodiny, protože rodina má humanitární dávku ve výši nula korun, čili nejsou zranitelní. A teď má dát třicet tisíc za ubytování v jednom pokoji se sdílenou kuchyní a koupelnou na patře? A najednou se to jen valí, valí, valí, a nikdo nemá řešení,“ uvádí pro Alarm například koordinátorka bydlení v Centru následné podpory uprchlíkům z Ukrajiny z organizace SIMI Michaela Schifflerová a zároveň upozorňuje na deprivaci mnoha pracovníků, kteří jsou v přímém kontaktu s klienty.

Je nám jedno, že se snažíte

„Nevíme, kolik těch lidí je, kolika lidí se to přesně týká, ale ty příběhy jsou strašné. Dnes přišla paní, která je těhotná. Měsíc po tom, co přišla do Česka, začala pracovat, a tím pádem teď už nemá nárok na nouzové ubytování, respektive by za něj dala své veškeré úspory, kvůli kterým zároveň nedosáhne na jedinou systémovou alternativu, kterou je dávka mimořádné okamžité pomoci. Ty úspory si ale dávala každý měsíc stranou, aby byla připravena na příchod dítěte! Paní má za měsíc родit a my tu řešíme její situaci totálně nesystémovými opatřeními přes nějaké naše kontakty. Tito lidé se najednou nevejdou do toho systému a jsou víceméně v prdeli, já to ani neumím říct slušně,“ osvětluje Matěj Šulc z Centra následné podpory uprchlíkům z Ukrajiny potíže v důsledku navíc nejasného výkladu novely a neustále probíhajících změn, které deník Alarm podrobně popisuje.

Situaci pracujících zranitelných osob a jejich ubytovatelů přirovnává Jan Černý, ředitel našich Sociálních a vzdělávacích programů v ČR, ke slepé uličce.

Existuje východisko?

Jan Černý, který se spolu s dalšími zástupci organizací účastní práce v panelu MPSV, uvádí, že opakovaně vyzývali státní administrativu, aby problém s podporou pracujících uprchlíků s dětmi, které bydlí v nouzových kapacitách nasmlouvaných kraji a placených ministerstvem vnitra, vyřešila.

„Času na to bylo od února víc než dost. Teď je to tak, že mnohde už neplníme evropskou směrnici, která ukládá poskytnout uprchlicím základní zabezpečení. Do české podpory bydlení pro chudé odmítá administrativa uprchlice pustit a zároveň i za malý výdělek je stát trestá tím, že upadnou do dluhů za bydlení,“ říká a doplňuje, že další poškozenou stranou jsou subjekty, které kapacity krajům nabídly.

„Ty teď budou vymáhat platby za bydlení po uprchlicích, které žádné rezervy nemají. Osobně dávám vinu administrativě, která legislativu na politická zadání připravila. Nevnímal jsem situaci tak, že je cílem ministra Mariana Jurečky vytěsnit pracující uprchlice s dětmi z nouzového bydlení, ale bohužel jsme po krk ve velké ostudě,“ upozorňuje Černý.

Jistým řešením situace by podle něho mohlo být, aby se nouzové, a podle něj jediné dostupné, ubytování držitelek dočasné ochrany vyřešilo v Lex Ukrajina zvýšením limitu majetkového testu na trojnásobek životního minima domácnosti a současně využitím zavedení společného posuzování osob a poskytováním humanitární dávky zvláštního typu i těm, kdo nejsou zranitelní.

Celý článek Saši Uhlové o neřešitelných situacích a zmatečných výkladech Lex Ukrajina 5 si přečtěte v Alarmu.

<https://www.clovekvtisni.cz/alarm-cituje-jana-cerneho-bezenci-jsou-v-pasti-stat-je-tresta-i-za-maly-vydelek-tim-ze-upadnou-do-dluhu-kvuli-bydleni-10802gp>